

GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASI YÖNETMELİĞİ

15.03.2021-

AMAÇ

- Bu Yönetmeliğin amacı; yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde Devletin güvenliğinin, iç ve dış menfaatlerinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının gizlilik dereceli birim ve kısımlarını belirlemek, Türk Silahlı Kuvvetlerinde, emniyet ve istihbarat teşkilatlarında, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel ile *ilk defa veya yeniden kamu hizmeti ve görevlerine atanacaklar* hakkında yapılacak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını düzenlemektir.

KAPSAM

- Bu Yönetmelik; yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde Devletin güvenliğinin, iç ve dış menfaatlerinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeleri, bunların toplanmasını ve işlemini yürüten bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili birim ve kısımlarının belirlenmesini, Türk Silahlı Kuvvetlerinde, emniyet ve istihbarat teşkilatlarında, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personeli, *ilk defa veya yeniden kamu hizmeti ve görevlerine atanacakları* ayrıca bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının yurtdışı teşkilatlarında sürekli görevlendirilecek bütün personel için yapılacak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının esas ve usullerini, bunu yapacak mercileri, hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacak gizlilik dereceli yerlerde çalışan kamu personeli ile meslek grupları ve üst kademe yöneticilerini kapsar.

DAYANAK

- ❑ Bu Yönetmelik 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanununun 1 inci maddesine dayanılarak çıkarılmıştır.

TANIMLAR

Bu Yönetmelikte geçen;

- Gizlilik dereceli bilgi ve belgeler: Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarında yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde Devletin güvenliğini, iç ve dış menfaatlerini, ulusal varlığını ve bütünlüğünü zarara uğratabilecek veya tehlikeye düşürebilecek mesaj, doküman, rapor, araç, gereç, tesis ve yerler hakkında kayıt edilmiş veya edilmemiş bilgi ve belgeleri,
- Gizlilik dereceli birim ve kısım: Gizlilik dereceli bilgi ve belgelerin bulunduğu bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarındaki makam sıralamasını,
- Gizlilik dereceli yer: Gizlilik dereceli mesaj, doküman, rapor, araç, gereç ve tesisler ile korunmaması halinde iç ve dış menfaatlerimizin zarar görebileceği materyallerin muhafaza edildiği, bulundurulduğu ve bunların korunması için güvenlik tedbirleri alınmış olan her türlü dolap, kasa, oda ve sınırlandırılmış bölgeyi,

TANIMLAR

- ❑ Gizlilik dereceleri: Yetkisiz kimselere açıklanması sakıncalı görülen bilgilerin önem derecesine göre sıralanması ve adlandırılmasını,
- ❑ Bilmesi gereken: Bir gizli evrakı veya dokümanı ancak görevinden dolayı öğrenen, onu inceleyen, uygulayan ve korumaktan sorumlu bulunanları,
- ❑ Arşiv araştırması: Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının, kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerinde ilişiği ile adli sicil kaydının ve hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının mevcut kayıtlardan saptanmasını,
- ❑ Güvenlik soruşturması: Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının, kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerinde ilişiği ile adli sicil kaydının ve hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerde bulunup bulunmadığının, ahlaki durumunun, yabancılar ile ilgisinin ve sır saklama yeteneğinin mevcut kayıtlardan ve yerinden araştırılmak suretiyle saptanması ve değerlendirilmesini,

TANIMLAR

- ❑ Mesaj: Açık veya kapalı olarak her türlü haberleşme araçlarıyla gönderilmek üzere hazırlanmış bilgi veya haberleri,
- ❑ Doküman: Mesaj dışında kalan her türlü yazılı, basılı veya teksir edilmiş kitap, dergi, broşür, etüd, mektup, program, emir, mumlu kağıt, kroki, plan, harita, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, manyetik bant, disket ve benzeri diğer belgelerle kayıt veya kayıt edilmemiş her türlü bilgi ve belgeleri içeren materyalleri,
- ❑ İstihbarat: Çeşitli kaynak ve araçlardan elde edilen haberlerin sınıflandırılması, kaydı, kıymetlendirilmesi ve yorumlanmasından çıkarılan sonucu,

TANIMLAR

- ❑ Yıkıcı ve bölücü faaliyet: Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı, Devletin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmeyi, temel hak ve hürriyetleri yok etmeyi hedefleyen faaliyetleri, terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmayı, bu örgütlere yardım etmeyi, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmayı ya da kullandırmayı, bu örgütlerin propagandasını yapmayı,
- ❑ Üst kademe yöneticileri: Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşların üst kademelerinde görev alan ve genel devlet politikası içerisinde, kuruma verilmiş olan kamu hizmetlerinin sevk ve idaresinde yetkiyi haiz olup, sorumluluk taşıyan, en üst düzeyde yönetsel politika konularında karar verme sorumluluğuna sahip olan, kuruluşun planlama, örgütlendirme, personel ve kadrolarını yönetme, denetim ve temsil gibi işlevlerini yapan en az genel müdür ve benzeri düzeyde kişileri ifade eder.

GİZLİLİK DERECELERİNİN SINIFLANDIRILMASI

Gizlilik dereceleri aşağıda belirtildiği şekilde dört sınıfa ayrılır:

- ❑ Çok gizli: Bilmesi gerekenlerin dışında diğer kişilerin bilmelerinin istenmediği ve izinsiz açıklandığı takdirde Devletin güvenliğine, ulusal varlık ve bütünlüğe, iç ve dış menfaatlerimize hayati bakımdan son derece büyük zararlar verecek, yabancı bir devlete faydalar sağlayacak ve güvenlik bakımından olağanüstü önemi haiz mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için kullanılır.
- ❑ Gizli: Bilmesi gerekenlerin dışında diğer kişilerin bilmelerinin istenmediği ve izinsiz açıklandığı takdirde Devletin güvenliğine, ulusal varlık ve bütünlüğe, iç ve dış menfaatlerimize ciddi şekilde zarar verecek, yabancı bir devlete faydalar sağlayacak nitelikte olan mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için kullanılır.

- ❑ Özel: İzinsiz açıklandığı takdirde, Devletin menfaat ve prestijini haleldar edecek veya yabancı bir devlete faydalar sağlayacak nitelikte olan mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için kullanılır.
- ❑ Hizmete özel: Kapsadığı bilgi itibarıyla çok gizli, gizli veya özel gizlilik dereceleri ile korunması gerekmeyen fakat bilmesi gerekenlerden başkası tarafından bilinmesi istenmeyen mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için kullanılır.

YÖNERGE

Kamu kurum ve kuruluşlarınca gizlilik dereceli birim ve kısımları ile bunların görevleri ve 9/B maddesi kapsamına giren hususları düzenleyen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yönergesi hazırlanarak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak kurumlara ve Cumhurbaşkanlığına gönderilir.

9/A ve 9/B maddeleri kapsamında sayılanlara ilişkin yönergesi bulunmayan birimlerin talepleri ile yönergelerinde belirtilen birim ve kısımlar dışında çalışanlar için yapılmış olan talepler, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak kurumlarca yerine getirilmez.

GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASINI YAPACAK MAKAMLAR VE UYGULANACAK ESASLAR

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak makamlar

- ❑ Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirlikleri tarafından yapılır.
- ❑ İçişleri Bakanlığı Kaçakçılık İstihbarat Harekat ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanlığı'ndaki bilgi kayıtları ile Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'ndeki adli sicil kaydı, talepleri üzerine, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak makamlarla birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinin ilgili birimlerine verilir.

HAKKINDA GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASI YAPILACAK PERSONEL

Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığınca,

□ Güvenlik soruşturması;

- a. 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin ekli cetvellerinde belirtilen kadro, pozisyon ve görevlere atanacaklar için Cumhurbaşkanlığınca gönderilen taleplerde yer alanlar,
- b. Kamu kurum ve kuruluşlarınca yurtdışı teşkilatında görevlendirilecek diğer personel için Cumhurbaşkanlığınca gönderilen taleplerde yer alanlar,
- c. Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığında çalışan veya çalışacak olan personel, hakkında yapılır.

HAKKINDA GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASI YAPILACAK PERSONEL

□ Arşiv araştırması;

- a. 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin ekli cetvellerinde belirtilen kadro, pozisyon ve görevlere atanacaklar için Cumhurbaşkanlığınca gönderilen taleplerde yer alanlar,
- b. Yurtdışı teşkilatlarında çalıştırılacak yabancı uyruklu şahıslar için Cumhurbaşkanlığınca gönderilen taleplerde yer alanlar, hakkında yapılır.

HAKKINDA GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASI YAPILACAK PERSONEL

Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirliklerince birinci fıkra dışında kalanlar hakkında güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması ilgili kurumun talebi doğrultusunda yapılır.

Cumhurbaşkanlığınca, birinci fıkranın (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri ile (b) bendinde sayılanlar hakkında Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirliklerine güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yaptırılabilir.

Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü'nün birbirlerinin personeli hakkında yapacakları güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının esas ve usulleri ile bu Yönetmeliğin uygulanmasında kullanılacak bilgi ve belgelerin karşılıklı değişimi Cumhurbaşkanının onayıyla yürürlüğe konulacak esaslar ile düzenlenir.

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ PERSONELİ

Türk Silahlı Kuvvetleri personeli hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin talepler Milli Savunma Bakanlığı tarafından Cumhurbaşkanlığına iletilir. Bunlar hakkındaki güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı ve/veya Emniyet Genel Müdürlüğüne yaptırılır.

GİZLİLİK DERECELİ BİRİMLERDE ÇALIŞACAK PERSONEL

Kamu kurum ve kuruluşlarının gizlilik dereceli birim ve kısımlarının hiyerarşik olarak bağlı bulunduğu üst kademe yöneticilerinden bakan yardımcısı, kurum ve kuruluş başkanı, genel müdür, müstakil birim amirleri ile bunların yardımcıları, vali, büyükelçi ve bu birim ve kısımların çalışanları hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına ilişkin talepler Cumhurbaşkanlığına iletilir. Bunlar hakkındaki güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı ve/veya Emniyet Genel Müdürlüğüne yaptırılır.

DİĞER TALEPLER

Milli güvenliği doğrudan etkileyen stratejik önemi haiz kurum ve kuruluşların üst yöneticileri ile bu kurum ve kuruluşlar vasıtasıyla yürütülen projelerde görev alan kritik önemi haiz personel hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşunun talebi doğrultusunda ilgili kişinin yazılı muvafakati alınmak kaydıyla Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı ve/veya Emniyet Genel Müdürlüğüne güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yaptırılır.

GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASININ YENİLENMESİ

Gerekli görülen hallerde ilgili bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yenilenmesini isteyebilirler.

GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASINDA ARAŞTIRILACAK HUSUSLAR

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasında kişinin içinde bulunduğu ortam dikkate alınarak, kişinin kayıtlı ikamet adresi ile fiilen ikamet ettiği adres esas alınmak suretiyle;

- Kimlik kontrolü, kimlik kayıtlarının doğruluk derecesi, uyrukluğu, geçmişte yabancı bir devletin uyrukluğuna girip girmediği,
- Genel kolluk kuvvetlerinin ve istihbarat birimlerinin arşivlerinde bilgiler bulunup bulunmadığı, adli sicil kaydının ve hakkında arama kaydı veya herhangi bir tahdidin olup olmadığı,

GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASINDA ARAŞTIRILACAK HUSUSLAR

- ❑ Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakinin bulunup bulunmadığı ve 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanuna ve Atatürk ilke ve inkılaplarına aykırı davranıp davranmadığı,
- ❑ Şeref ve haysiyetini ihlal edecek ve görevine yansıtacak şekilde kumara, uyuşturucuya, içkiye, paraya ve aşırı bir şekilde menfaatine düşkün olup olmadığı, ahlak ve adaba aykırı davranıp davranmadığı,
- ❑ Yabancılarla, özellikle hasım ve hasım olması muhtemel Devlet mensupları ve temsilcileriyle ilgili derecesinin iç yüzü ve nedeni, araştırılır.

GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASINDA İZLENECEK YÖNTEM

Bu Yönetmelik kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarınca yaptırılacak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasında aşağıdaki yöntem izlenir:

- 9/A ve 9/B maddeleri kapsamındaki talepler doğrudan Cumhurbaşkanlığına iletilir.
- Emniyet Genel Müdürlüğü ve/veya mahalli mülki idare amirliklerince (a) bendi kapsamındaki talepler hariç yapılması öngörülen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması ilgili bakanlık veya kamu kurum ve kuruluşlarının talebi üzerine gerçekleştirilir. İllerden gelen talepler valilikler aracılığı ile yapılır.

GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASINDA İZLENECEK YÖNTEM

- ❑ Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması taleplerinin ilgili makama ulaşmasından itibaren arşiv araştırması sonuçları en geç 30 iş günü, güvenlik soruşturması sonuçları en geç 60 iş günü içinde cevaplandırılır. Soruşturma ve araştırma sonucunu içeren bilgi ve belgeler ilgilinin işlemini yapan makamlardaki dosyasında asgari “gizli” gizlilik derecesinde aidiyet konusuna göre fiziki ve/veya elektronik ortamda muhafaza edilir.
- ❑ Güvenlik soruşturmasını ve arşiv araştırmasını isteyen makama, kişi hakkında karar vermeye yeterli bilgiler aktarılır.

GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASINDA İZLENECEK YÖNTEM

- ❑ Güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının nasıl ve ne şekilde yapılacağı, soruşturma ve araştırma yapmaya yetkili makamların görev talimatları ile belirlenir.
- ❑ Mahalli mülki idare amirliklerince yapılmış olan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasında durumu saptananların evrakının bir örneği dosya açılmak üzere Emniyet Genel Müdürlüğüne gönderilir.
- ❑ Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması taleplerine, ilgili kişinin adı, soyadı ve kimlik numarası bilgilerini içeren liste dijital ortama kaydedilerek eklenir. Ancak Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına iletilmek üzere gönderilen güvenlik soruşturması talep yazılarına, söz konusu liste yerine bu Yönetmeliğin ekinde yer alan güvenlik soruşturması formu dijital ortama kaydedilerek eklenir.

GİZLİLİĞE UYMA

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının her evresinde kesinlikle gizliliğe uyulur. Soruşturma ve araştırma evre ve sonucu bilmesi gerekenlerden başkasına açıklanmaz.

DEĞERLENDİRME

Yaptırılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla gerektiğinde kişinin gizlilik dereceli birim, kısım ve gizlilik dereceli yerler ile askeri, emniyet ve istihbarat teşkilatları, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalıştırılıp çalıştırılmamaları, yer değiştirerek bu görevlere devam edip etmemeleri ile 657 sayılı Kanununun 48 inci maddesi kapsamında belirtilen şartları taşıyıp taşımadığı gibi hususları incelemek ve sonucunu sorumlu amirin takdirine sunmak üzere; bakanlıklarda görevlendirilecek bakan yardımcısının, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında en üst amirin, üniversitelerde rektörün, illerde valinin başkanlığında, personel birim amiri, hukuk müşaviri ve varsa güvenlik işlerinden sorumlu birim amirinden oluşan değerlendirme komisyonu kurulur. Cumhurbaşkanlığında kurulacak Değerlendirme Komisyonu İdari İşler Başkanının görevlendireceği bir üst kademe yöneticisinin başkanlığında belirlenecek genel müdürlerin katılımıyla oluşur. Türk Silahlı Kuvvetlerinde ise bu Komisyonun oluşumu kendi yönergeleri ile belirlenir. Değerlendirme Komisyonunun çalışma tutanakları ve kararları gizlidir.

İLGİNİZ VE SABRINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM....